

Arş. Gör. Oğuz ERSÖZ

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Bölümü

TÜRK HUKUKUNDA ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	V
TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASINA GENEL BAKIŞ

I. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ HUKUKİ ÇERÇEVESİ VE CEZA HUKUKU BOYUTUYLA ZİNA.....	5
A. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ HUKUKİ ÇERÇEVESİ	5
1. Boşanma Kurumuna Genel Bakış	5
2. Davanın Konusu	11
3. Hukuki Niteliği.....	16
4. Özellikleri.....	20
a. Mutlak Boşanma Sebebi Olması.....	20
b. Özel Boşanma Sebebi Olması.....	23

c. Kusura Dayanan Boşanma Sebebi Olması	26
5. Türk Medeni Kanunu'nda Düzenlenme Biçimi ve Mehaz İsviçre Hukukunda Durum.....	28
B. ZİNANIN CEZA HUKUKU BOYUTU VE TARİHİ SÜRECİ.....	31
II. SADAKAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE ZİNA KAVRAMI.....	35
A. SADAKAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	35
1. Sadakat Kavramı.....	35
2. Sadakat Yükümlülüğünün Tanımı ve Düzenlemesi	35
3. Sadakat Yükümlülüğünün Amacı ve Hukuki Niteliği.....	38
4. Sadakat Yükümlülüğünün Kapsamı.....	39
B. ZİNA KAVRAMI	42
1. Sözlük Anlamı.....	42
2. Hukuki Anlamı	42
III. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMANIN TARİHİ GELİŞİMİ	43
A. ESKİ UYGARLIKLARDA ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA ...	44
1. Eski Çin Hukukunda.....	44
2. Eski Türk Hukukunda.....	44
3. Eski Yunan Hukukunda.....	45
4. Roma Hukukunda.....	46
5. Katolik Hukukunda	47
6. İslam Hukukunda.....	48
B. GÜNÜMÜZ HUKUK SİSTEMLERİ YÖNÜNDEN ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA.....	49
1. İsviçre Hukukunda	49
2. Alman Hukukunda	50
3. İngiliz Hukukunda.....	51
4. Fransız Hukukunda	52

İKİNCİ BÖLÜM
ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ
DİĞER BOŞANMA SEBEPLERİYLE
İLİŞKİSİ, KOŞULLARI VE DAVA
HAKKININ ORTADAN KALKMASI

- I. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ DİĞER BAZI BOŞANMA SEBEPLERİ İLE İLİŞKİSİ 55
- A. EVLİLİK BİRLİĞİNİN TEMELİNDEN SARSILMASI İLE İLİŞKİSİ.....55
1. Münhasıran Zina Sebebine Dayanarak Boşanma Davası Açılması 58
2. Münhasıran Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılmasına Dayanılarak Boşanma Davası Açılması 59
3. Her İki Sebeple Davanın Açılması.....61
- B. ANLAŞMALI BOŞANMA DAVASI İLE İLİŞKİSİ.....65
- C. TERK SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASI İLE İLİŞKİSİ.....67
- II. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ KOŞULLARI VE DAVA HAKKININ ORTADAN KALKMASI 70
- A. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ KOŞULLARI ...70
1. Evlilik Birliğinin Varlığı.....70
2. Başka Cinsten Kimseyle Cinsel İlişkide Bulunma 75
- a. Zina Sayılan Cinsel Davranışlar 77
- (1) Normal İlişkiler..... 77
- (2) Teşebbüs Aşamasında Kalan Cinsel İlişkiler.....78
- (3) Toplu İlişkiler 79
- b. Zina Sayılmayan Cinsel Davranışlar 80
- (1) Normal Yolla Gerçekleşmeyen Cinsel İlişkiler..... 80
- (2) Aynı Cinsle Cinsel İlişki 81
- (3) Ölü İle Cinsel İlişki 83
- (4) Hayvanlar İle Cinsel İlişki..... 84
- (5) Eşyalar İle Cinsel Temas..... 84
- (6) Yapay Dölllenme 85

(7) Âşıkane ve Güven Sarsıcı Hareketler.....	86
3. Zinanın Evlilik Birliği Devam Ederken Gerçekleşmiş Olması.....	87
4. Zina Eden Eşin Kusurlu Olması	87
5. Zina Fiilinin Bir Kez Yapılmasının Yeterli Olması.....	90
6. Diğer Eşin Dava Açmış Olması.....	91
B. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASINDA DAVA HAKKININ ORTADAN KALKMASI.....	95
1. Zina Eden Eşin Affedilmesi	95
a. Af Kavramı ve Hukuki Niteliği	95
b. Affin Koşulları	98
c. Affin Şekli.....	99
2. Sürelerin Geçmiş Olması.....	103
a. Sürelerin Hukuki Niteliği.....	105
b. Kısa (Nispi) Süre	106
c. Uzun (Mutlak) Süre.....	108
3. Zinaya Muvafakat.....	109
a. Genel Kural	109
b. İstisnai Olarak	111
4. Boşanma Davasından Feragat Edilmesi.....	111
a. Feragat Kavramı.....	111
b. Davadan Feragatin Hükmü.....	113

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ZİNANIN İSPATI VE ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASINDA USUL

I. ZİNANIN İSPATI.....	117
A. İSPAT YÜKÜ.....	117
B. İSPAT DERECESESİ VE ŞEKLİ.....	123
C. BAŞLICA İSPAT ARAÇLARI.....	125

---

1. Hamile Kalmak.....	125
2. Hamilelik Testi	126
3. Zührevi Hastalığa Yakalanmak.....	126
4. Fotoğraflar	127
5. İletişim Araçları.....	128
6. Tanık Beyanları.....	130
7. Ceza Mahkemesinin Hükümü	132
8. Soruşturma Evrakı.....	136
9. Karı Koca Hayatı Yaşamak.....	137
10. Aynı Evde / Otelde Gecelemek.....	139
11. Eş Yokken Meşru Sebep Olmadan Karşı Cinsten Birinin Eve Alınması	140
12. Müşterek Konuta Alınan Yabancı Kimsenin Çıplak Yakalanması.....	143
D. İSPAT ARAÇLARININ HUKUKA UYGUN BİÇİMDE ELDE EDİLMESİ ZORUNLULUĞU.....	143
1. Yasal Düzenlemeler ve Öğretideki Görüşler.....	143
2. Yargıtay Uygulaması.....	147
3. Değerlendirme ve Kanaatimiz	152
E. İSPAT ARACI SAYILMAYANLAR.....	161
1. İkrar	161
2. Yemin.....	163
II. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASINDA USUL.....	164
A. DAVANIN TARAFLARI VE DAVA EHLİYETİ	164
1. Davanın Tarafları	164
a. Davacı.....	165
b. Davalı.....	166
2. Dava Ehliyeti	166
B. DAVADA YETKİ VE GÖREV	170
1. Yetkili Mahkeme	170
2. Görevli Mahkeme.....	172

C. DAVADA YARGILAMA USULÜ	173
1. Hâkimin Vicdanen Kanaat Getirmesi	173
2. Yemin Teklif Edilememesi	174
3. İkrarın Hâkimi Bağlamaması.....	175
4. Delillerin Serbestçe Takdir Edilmesi.....	175
5. Boşanmanın Fer'i Sonuçlarına İlişkin Anlaşmaların Hâkim Onayına Bağlı Tutulması	176
6. Duruşmaların Gizli Yapılması.....	176
7. Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun İle Düzenlenmiş Usul Kuralları	177
D. DAVA SIRASINDA MAHKEMENİN ALABİLECEĞİ GEÇİCİ ÖNLEMLER.....	178

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMANIN SONUÇLARI

I. KENDİLİĞİNDEN MEYDANA GELEN SONUÇLAR.....	181
A. EVLİLİK BİRLİĞİNİN SON BULMASI.....	181
B. MAL REJİMİNİN TASFİYE EDİLMESİ.....	182
C. MİRAS HUKUKUNA İLİŞKİN SONUÇLAR.....	183
D. EŞLERİN KİŞİSEL DURUMLARI	186
E. KADIN İÇİN BEKLEME SÜRESİ.....	188
F. ZAMANAŞIMININ İŞLEMeye BAŞLAMASI	188
II. MAHKEME KARARI İLE RESEN OLUŞAN SONUÇLAR	189
A. ÇOCUKLARIN VELAYETİ.....	190
1. Velayet Kavramı ve Özellikleri.....	190
2. Zinanın Velayet Kararına Etkisi	191
B. İŞTİRAK NAFAKASI VE KİŞİSEL İLİŞKİ KURMA HAKKI.....	194

C. EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİNDE ARTIK DEĞERE KATILMADAKİ ETKİSİ	197
1. Artık Değer ve Katılma Alacağı Kavramları.....	201
2. Artık Değer Pay Oranını Azaltma ya da Tamamen Kaldırmanın Koşulları.....	202
a. Eşler Arasındaki Mal Rejiminin Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi Olması	203
b. Evliliğin Zina Nedeniyle Boşanma Kararı Verilerek Sona Ermesi	203
c. Eşin Kusurlu Olması.....	205
d. Hakkaniyete Uygun Olması.....	206
e. Eşlerin Mal Rejimi Sözleşmesiyle Artık Değerin Paylaşılması İçin Başka Bir Kural Kararlaştırmamış Olması	207
3. Azaltma Ya da Tamamen Kaldırma Kararı	207
D. PAYLAŞMALI MAL AYRILIĞINDA PAYA ETKİSİ	208
III. MAHKEME KARARI İLE TALEP ÜZERİNE OLUŞAN SONUÇLAR.....	208
A. MADDİ TAZMİNAT	208
1. Maddi Tazminat Kavramı	208
2. Maddi Tazminat Talep Edilebilmesinin Koşulları.....	210
a. Boşanmaya Karar Verilmiş Olması.....	210
b. Tazminat İsteyen Eşin Menfaatinin İhlal Edilmesi	211
c. Menfaat İhlali İle Boşanma Arasında Uygun İliyet Bağı Olması.....	212
d. Tazminat Talep Edilen Eşin Kusurlu Olması	212
e. Tazminat İsteyen Eşin Kusursuz ya da Daha Az Kusurlu Olması	213
3. Maddi Tazminat Miktarının Belirlenmesi.....	214
B. MANEVİ TAZMİNAT	215
1. Manevi Tazminat Kavramı	215
2. Manevi Tazminat Talep Edilebilmesinin Koşulları.....	219

a. Boşanmaya Karar Verilmiş Olması.....	219
b. Tazminat İsteyen Eşin Kişilik Hakkının Zarar Görmesi.....	219
c. Tazminat Talep Edilen Eşin Kusurlu Olması	221
d. Tazminat Talep Eden Eşin Kusursuz Ya Da Daha Az Kusurlu Olması	222
e. Zarar İle Boşanma Arasında Uygun İlliyet Bağı Olması.....	225
3. Manevi Tazminat Miktarının Belirlenmesi.....	225
C. YOKSULLUK NAFAKASI	226
1. Yoksulluk Nafakası Kavramı, Amacı ve Özellikleri.....	226
2. Yoksulluk Nafakasının Kabulü İçin Gerekli Koşullar	227
a. Boşanmaya Karar Verilmiş Olması.....	227
b. Nafaka Talep Eden Eşin Kusurunun Daha Ağır Olmaması	228
c. Nafaka Talep Edilen Eşin Kusurunun Aranmaması.....	230
d. Nafaka Talep Eden Eşin Boşanma Yüzünden Yoksulluğa Düşme Tehlikesiyle Karşılaşmış Olması.....	230
e. Yoksulluğa Düşme Tehlikesi İle Boşanma Arasında Uygun İlliyet Bağının Varlığı	231
f. Nafakanın Diğer Eşin Mali Gücüyle Orantılı Olması...	231
3. Yoksulluk Nafakası Miktarının Belirlenmesi ve Süresi.....	231

BEŞİNCİ BÖLÜM

ZİNANIN BOŞANMAYA BAĞLI OLMAYAN SONUÇLARI

I. ALDATILAN EŞİN BOŞANMA DAVASI AÇMAMASINA KARŞIN ZİNA EDEN EŞİNDEN MANEVİ TAZMİNAT TALEP EDEBİLMESİ	235
II. ALDATILAN EŞİN ÜÇÜNCÜ KİŞİDEN MANEVİ TAZMİNAT TALEP EDEBİLMESİ	237

A. SORUNUN SUNULMASI VE YARGITAY UYGULAMASI	238
B. EVLİ KİŞİ İLE ZİNA EDİLMESİNİN TMK M. 185/3 HÜKMÜNÜN İHLALİ ANLAMINA GELİP GELMEDİĞİ	241
C. EVLİ KİŞİ İLE ZİNA EDİLMESİNİN ALDATILAN EŞ YÖNÜNDEN BİR KİŞİLİK HAKKI İHLALİ OLUP OLMADIĞI	247
1. Genel Olarak Kişilik Hakkı Kavramı	248
2. Evlilik İlişkisi – Aile Bütünlüğünün Bir Kişilik Hakkı Olup Olmadığı	249
D. TBK M. 49/2 TEMELİNDE AHLAKA AYKIRI FİİL SEBEBİYLE MANEVİ TAZMİNAT TALEBİ	254
E. DEĞERLENDİRME VE KANAATİMİZ	259
III. ZİNA EDEN EŞİN MİRASÇILIKTAN ÇIKARILMASI	264
IV. ZİNA EDEN EŞE YAPILAN BAĞIŞLAMALARIN GERİ ALINMASI	269
V. ZİNA SONUCUNDA ÇOCUK DOĞMASI	274
SONUÇ	275
KAYNAKÇA	287